

2021-03-26

Remissyttrande promemorian Fi2021/01206 Nedstängningsstöd

Forum - idéburna organisationer med social inriktning samlar nära 40 medlemsorganisationer som i sin tur består av flera tusen lokala föreningar. Forum arbetar för civilsamhällets möjligheter att verka, där frågeställningar som rör demokrati, välfärd och idéburen organisering står i centrum. Bland Forums medlemmar finns exempelvis kvinno- och tjejjourer, Riksföreningen Sveriges Stadsmissioner, Svenska Röda Korset och Rädda Barnen.

Famna - Riksorganisationen för idéburen välfärd har för närvarande 100 medlemmar från Skåne i söder till Västerbotten i norr. Några av våra största medlemmar är Ersta diakoni, Stockholms Sjukhem, Bräcke diakoni, Stockholms Stadsmission, Stiftelsen Stora Sköndal, Röda Korset och Rädda Barnen. Därutöver har vi många andra välrenommerade medlemmar som länge erbjudit medborgare och medmänniskor sociala tjänster, kvalificerad vård och individuell omsorg utan vinstsyfte.

Giva Sverige är en branschförening som arbetar för tryggt givande. Våra drygt 160 medlemmar representerar en bredd av ideella organisationer med olika ändamål, av olika storlek och på olika platser i landet. Tillsammans samlade de in 9,1 miljarder kronor (2019) från allmänheten, företag och organisationer. Giva Sverige arbetar med etisk, transparent och professionell styrning av ideella organisationer inom ramen för en omfattande Kvalitetskod. Medlemmar som uppfyllt Kvalitetskoden får använda märkningen "Tryggt givande".

Fremia företräder 5 600 medlemsorganisationer som gemensamt har cirka 150 000 anställda. Medlemmarna är i huvudsak organisationer inom idéburen välfärd, civilsamhällesorganisationer samt kooperativa och värderingsstyrda företag.

Sammanfattning

Forum, Fremia, Giva Sverige och Famna välkomnar i huvudsak promemorians förslag om nedstängningsstöd. Vi vill dock uppmärksamma behovet av att stödets utformning vad avser definition av nettoomsättning vidgas för att inkludera flera olika slags intäkter. Vi vill även uppmärksamma på hur begreppet koncern och gräns för omsättning på 180 000 kronor riskerar att stänga ute tusentals mindre organisationer och lokalföreningar från att ta del av ett eventuellt stöd. Vi vill också påpeka att ideella organisationers lönekostnader ofta kan vara knutna till projektbidrags- eller statsbidragsfinansierade anslag. Detta behöver tas i beaktning i utformning och handläggning av förslaget om att inkludera kostnader för lön som en fast kostnad inom ramen för nedstängningsstödet.

Våra ställningstaganden

2 Förslag till förordning om förstärkt omställningsstöd vid nedstängning

- **Angående terminologin.**

Som beskrivs under 3.1 gäller inte kravet på F-skatt stiftelser, ideella föreningar eller registrerade trossamfund som är undantagna från skattskyldighet enligt 7 kap. 3 § i inkomstskattelagen. Det kvarstår dock ett antal svårigheter vad gäller förslaget i dess nuvarande form i förhållande till terminologi. Bland annat refererar förslaget till förordning konsekvent till "företag" trots att även föreningar, stiftelser och registrerade trossamfund kan vara berättigade till stödet. I syfte att undvika missförstånd och klargöra att andra organisationsformer kan ta del av stödet önskar Forum, Fremia, Giva Sverige och Famna att det i förslag på förordning tydliggörs vilka organisationsformer som är berättigade att söka.

- **Angående begreppet koncern så som det förekommer i § 14,17,18 och 20.**

Begreppet koncern definieras tydligt i enlighet med Årsredovisningslagen 1995:1554. Det är rimligt tydligt vad som gäller företag, men det anger inget om vad som är att förstå som en koncern när det gäller trossamfund eller ideella föreningar. Det är av största vikt att ideella föreningar och trossamfund som omfattar flera juridiska personer kan söka nedstängningsstödet som en enhet. Det måste därför klargöras om relationen mellan självständiga lokalföreningar, distrikt och en nationell nivå i en folkrörelse i detta sammanhang kan klassas som en koncern. Många riksorganisationer har självständiga lokalföreningar som var och en för sig har intäkter av olika slag för att kunna bedriva sin verksamhet. Exempelvis har Svenska Röda Korset 680 lokalföreningar, varav 245 driver secondhandbutiker. Av de 680 lokalföreningarna är 120 arbetsgivare. Svenska Scoutförbundet har cirka 1 100 scoutkårer anslutna. KFUM har drygt 150 lokalföreningar som bedriver ungdomsverksamhet. Dock är det inte självklart att lokalföreningarna var och en för sig når upp till nivån 180 000 kronor i omsättning föregående räkenskapsår, och riksorganisationerna konsoliderar inte lokalföreningarnas räkenskaper.

- **Angående definition av nettoomsättning så som det definieras i § 7.**

I paragraf 7 i förslaget till förordning konstateras att nettoomsättning avser intäkter från sålda varor och utförda tjänster som ingår i företagets normala verksamhet med avdrag för lämnade rabatter, mervärdesskatt och annan skatt som är direkt knuten till omsättningen. Till skillnad från företag har civilsamhällets organisationer flera olika slags intäktsströmmar i form av t ex medlemsavgifter, gåvor och bidrag, men även kapitalinkomster, vilka har stor betydelse för många organisationer. Dessa intäkter omfattas inte av det liggande förslaget i nedstängningsstödet trots att dessa kan komma att påverkas av en nedstängning. Vi ser därför ett stort behov av ett särskilt anpassat stöd för att hantera tapp i dessa intäkter, alternativt att definitionen av vad som utgör intäkt breddas för att inkludera civilsamhällets mångfald av intäktskällor.

4.3 Huvudsaklig utformning av stödet

- **Angående kravet om nettoomsättning på minst 180 000 kronor under det räkenskapsår som avslutats närmast före den 1 maj 2020.**

Att minimigränsen i detta förslag är satt till 180 000 kronor är rimligt för att skilja näringsverksamhet från hobbyverksamhet eller bisyssla. Inom civilsamhället finns dock små föreningar med en omsättning på under 180 000 kronor som kan driva verksamhet som engagerar hundratals medlemmar och volontärer och som i sin tur gör skillnad för tusentals människor. Dessa små föreningar ges i det liggande förslaget inte möjlighet att söka nedstängningsstöd och riskerar att inte kunna fortsätta sin verksamhet.

Forum, Fremia, Giva Sverige och Famna har i ett tidigare yttrande över promemorian "Omställningsstöd till företag som fått minskad omsättning på grund av coronaviruset" lämnat följande förslag som vi återigen vill uppmärksamma:

Varje riksorganisation/moderförening gör en enda sammanställd ansökan till Skatteverket, baserad på alla de lokalföreningars omsättningstapp som överstiger 30 % av nivån under den relevanta jämförelseperioden (samma nivå som promemorians förslag). När ansökan beviljats fördelar moderföreningen/riksorganisationen ut medlen till de lokalföreningar som är berättigade till stöd.

4.4 Lönekostnader

Forum, Fremia, Giva Sverige och Famna välkomnar förslaget om att inkludera kostnader för lön som en fast kostnad inom ramen för nedstängningsstödet. Vi vill dock särskilt poängtera att ideella organisationers lönekostnader ofta kan vara knutna till projektbidrags- eller statsbidragsfinansierade anslag. I promemorian konstateras att:

"när det gäller lönekostnader ska, precis som för övriga fasta kostnader, de kostnader som är möjliga för företaget att undvika genom sådana åtgärder som skäligen kan krävas vid en plötslig nedgång i produktionen eller omsättningen inte anses vara fasta kostnader. Vad som är skäligt att kräva av ett företag måste avgöras i det enskilda fallet."

Vad som är skäligt att kräva av en ideell organisation kompliceras av det faktum att frågan om hur lönekostnader ska spenderas och användas regleras inom ramen för en eller flera statsbidragsförordningar. Dessa förordningar kan se olika ut och de bidragsgivande myndigheterna har ofta olika regelverk för hur personalkostnader beräknas. Aktiviteter inom ett statsbidragsfinansierat projekt är inte att likställa med ett företags produktion av varor eller tjänster. Vad som är skäligt att kräva av ett företag kan därav inte likställas med vad som är skäligt att kräva av en förening eller stiftelse.

Av denna anledning är det särskilt viktigt att Skatteverket bejakar omständigheter som är unika för ideella organisationer och stiftelser i handläggningen av eventuella ansökningar om stöd.

FORUM Idéburna
organisationer med
social inriktning

Branschorganisationen
för tryggt givande

5.2 Offentligfinansiella effekter

Forum, Fremia, Giva Sverige och Famna noterar att endast aktiebolag, handelsbolag eller enskild näringsverksamhet som har en omsättning som överstiger 180 000 kronor per år och är godkända för F-skatt inkluderas i beräkningen. Detta trots att denna förordning innehåller kompletterande bestämmelser om sådant omställningsstöd som Skatteverket får lämna till företag enligt lagen (2020:548) om omställningsstöd där föreningar, stiftelser och trossamfund som undantas från skattskyldighet enligt 7 kap. 3 § inkomstskattelagen kan ansöka om stöd. Det är bekymmersamt att civilsamhället inte inkluderas i beräkningen.

Maria Alsander, kanslichef Forum-idéburna organisationer med social inriktning

Charlotte Rydh, generalsekreterare Giva Sverige

Ulrika Stuart Hamilton, generalsekreterare Famna – Riksorganisationen för idéburen välfärd

Petter Skogar, VD Fremia